

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Datum: 15 september 2023

Onderwerp: Reactie op internetconsultatie Wet internationalisering in balans

Met interesse heeft Kences – de brancheorganisatie van sociale studentenhuisvesters – kennisgenomen van het voorstel Wet internationalisering in balans. Kences onderschrijft dat het voor de Nederlandse kenniseconomie het essentieel is om buitenlands talent binnen te halen en na afronding van hun studie vast te houden. Kences is ook blij met de extra sturingsmogelijkheden die deze wet biedt. Een toenemende instroom van internationale studenten leidt in combinatie met het grote tekort aan studentenwoningen immers tot problemen. Kences roept u daarom op, om in lijn met de afspraken van het Landelijk Actieplan Studentenhuisvesting 2022-2030, de beschikbaarheid van studentenwoningen op te nemen als een van de leidende principes in de regievoering op internationalisering.

Internationalisering in de context van een toenemend tekort aan studentenhuisvesting

Het aandeel internationale studenten is gestegen van 9% in studiejaar 2014/15 naar 16% in 2022/23. De referentieraming 2023 laat zien dat het aandeel internationale studenten in studiejaar toeneemt naar ongeveer 22%.¹ Internationale studenten hebben in de regel een studentenwoning in Nederland nodig. Hierdoor gaat de groei van het aantal internationale studenten gepaard met een even grote groei van de vraag naar studentenhuisvesting. De combinatie van een toename van internationale studenten én de invoering van de basisbeurs zorgt naar verwachting voor toenemend tekort van studentenhuisvesting op de korte termijn. De invoering van de basisbeurs zorgt er immers voor dat studentenhuisvesting voor een grotere groep studenten financieel bereikbaar wordt waardoor de vraag toeneemt.

Uit de vorige week verschenen Landelijke Monitor Studentenhuisvesting 2023 (LMS) blijkt dat Nederland nu 23.700 studentenwoningen tekortkomt.² Dit tekort neemt toe tot studiejaar 2030/31 toe naar 39.600 tot 56.700 studentenwoningen. Dit tekort heeft gevolgen voor de toegankelijkheid van het onderwijs. In de memorie van toelichting merkt u op dat *"de toegankelijkheid voor Nederlandse studenten in het gedrang [dreigt] te komen. Met name in de grote steden wordt het steeds moeilijker voor studenten om huisvesting te vinden aan het begin van het studiejaar."* De LMS laat ook zien dat het aandeel uitwonende Nederlandse studenten sinds 2015/16 is gedaald van 53% naar 44% in studiejaar 2022/23. Voor een deel komt dit door de invoering van het leenstelsel in 2025/16 en voor het andere deel door het huisvestingstekort. Voor bijna de helft van de thuiswonende studenten is betaalbaarheid (48%) de belangrijkste reden om niet uit huis te gaan. Daarnaast geeft 20% aan dat er geen woonruimte beschikbaar is. Studentenhuisvesting is niet alleen belangrijk voor de toegankelijkheid van het onderwijs, maar ook voor de sociaal-emotionele ontwikkeling en het welzijn van de student.

Studentenhuisvesting: gezamenlijke verantwoordelijkheid

Op 8 september 2022 sloegen het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, gemeenten, hoger onderwijsinstellingen,

¹ OCW (2023). Referentieramingen 2023 ([link](#)). In studiejaar 2022/23 studeerden 119.600 internationale studenten in Nederland. Naar verwachting volgen in studiejaar 2030/31 165.000 internationale studenten een opleiding in Nederland.

² ABF Research (2023). Landelijke monitor studentenhuisvesting 2023 ([link](#)).

studentenhuisvesters (sociaal en commercieel) en studenten met het Landelijk Actieplan Studentenhuisvesting 2022-2030 (LAS) de handen ineen om te komen met oplossingen om aan de toenemende vraag naar studentenhuisvesting tegemoet te komen.³ In het LAS is opgenomen dat studentenhuisvesting een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de ondertekenaars is, waarbij iedere partij zijn eigen rol moet vervullen.

De Wet internationalisering in balans ligt in lijn met de eerste pijler van het LAS, namelijk, “meer grip op de instroom”. Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen heeft toegezegd om sturingsinstrumenten voor hoger onderwijsinstellingen te onderzoeken. Kences is daarom ook blij te zien dat in de Wet internationalisering in balans de capaciteitsbeperking op tracks van een opleiding, capaciteitsfixus een maximaal aantal plaatsen voor op niet-EER-studenten en de mogelijkheid tot een noodfixus (zoals in het LAS zijn opgenomen) bevat. Tegelijkertijd hebben de hoger onderwijsinstellingen en het ministerie van OCW toegezegd om de effecten van hun beleid op (de vraag naar) studentenhuisvesting mee te nemen in hun beleidsafweging. Deze verantwoordelijkheid ziet Kences nog onvoldoende terug in het wetsvoorstel dat nu voorligt.

Afstemming instroom en beschikbaarheid studentenhuisvesting is in het belang van internationale student

Een instroom die het huisvestingsaanbod overstijgt kent alleen maar verliezers. Internationale studenten moeten vroegtijdig hun opleiding afbreken en keren gedesilluseerd terug naar hun land van herkomst. Het imago van universiteiten en Nederland lopen deuken op als studenten geen vaste woon- of verblijfplaats kunnen vinden. Gemeenten en studentenhuisvesters worden geconfronteerd met dakloze internationale studenten en de Nederlandse kenniseconomie loopt internationaal talent mis. Een goede afstemming tussen de instroom en de beschikbaarheid van studentenhuisvesting is dus in ieders belang. Neem daarom de beschikbaarheid van studentenhuisvesting als een van de leidende principes op in de regievoering op internationalisering, waaronder de afweging welke gevolgen het beleid heeft voor (de vraag naar) studentenhuisvesting.

Mocht u nog vragen hebben of behoefte aan een verdere toelichting, dan kunt u contact met ons opnemen. Kences gaat graag met u in gesprek over de door ons voorgestelde verbeteringen en aandachtspunten.

³ Landelijk Actieplan Studentenhuisvesting 2022-2030 ([link](#)).